

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

ZD-Ka.9612.33.2024

Poznań, 24.02.2025 r.

Pan
Paweł Dopierata
Prezes Zarządu
SZPITALA ŚREDZKIEGO
SERCA JEZUSOWEGO
SP. Z O. O.
ul. Żwirki i Wigury 10,
63-000 Środa Wielkopolska.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli	Ocena spełniania wymagań działalności dysponentów jednostek systemu PRM ¹ pod względem medycznym oraz zgodności z prawem, określonych w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym ² , aktach wykonawczych do ww. ustawy oraz aktach normatywnych wskazanych w ww. ustawie. Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli.
Jednostka Kontrolowana	SZPITAL ŚREDZKI SERCA JEZUSOWEGO SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ ul. Żwirki i Wigury 10, 63-000 Środa Wielkopolska.
Kontroler/ Kontrolerzy	1. Małgorzata Taborowska - starszy specjalista w Wydziale Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu, legitymacja służbowa nr 602, kierownik zespołu kontrolującego, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego do przeprowadzenia kontroli nr 330/24 z 29 października 2024 r. 2. Barbara Kurek - starszy specjalista w Wydziale Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu, legitymacja służbowa nr 601, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego do przeprowadzenia kontroli nr 330/24 z 29 października 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrolę rozpoczęto po uprzednim zawiadomieniu pisemnym (pismo z dnia 4 listopada 2024 roku) i przeprowadzono w okresie ważności upoważnienia tj. od 4 do 29 listopada 2024 r. Czynności kontrolne w jednostce realizowano w dniach: 12, 14, 18, 22 i 29 listopada 2024 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezesem Zarządu Szpitala Średzkiego Serca Jezusowego Spółki z Ograniczoną Odpowiedzialnością jest Pan Paweł Dopierała. W trakcie kontroli podmiot reprezentowali: XXX, na podstawie pisemnych pełnomocnictw Prezesa Zarządu – Pana Pawła Dopierały, z dnia 4 listopada 2024 roku.

(akta kontroli: str. 1 -30)

II. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Kontrolowany dysponent jednostki Systemu PRM: SZPITAL ŚREDZKI SERCA JEZUSOWEGO SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ, ul. Żwirki i Wigury 10, 63-000 Środa

¹ Państwowe Ratownictwo Medyczne

² Dz. U. z 2025 r. poz. 91

Wielkopolska, jest wpisany do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą pod numerem RPWDL³ 000000016139.

1. Miejsca Stacjonowania i oznaczenie jednostki ZRM⁴

Dysponent posiada 3 zespoły ratownictwa medycznego:

- ZRM P01 051 specjalistyczny, ul. Żwirki i Wigury 10, 63-000 Środa Wielkopolska,
- ZRM P01 182 podstawowy, ul. Strażacka 1, 63-005 Kleszczewo⁵,
- ZRM P01 160 podstawowy, ul. Główna 26/28, 63-024 Krzykosy.

W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych, tj. 12 listopada 2024 roku zespół kontrolujący przyjął od Pana Pawła Dopierały wyjaśnienie w sprawie zmiany lokalizacji miejsca stacjonowania ZRM P01 182. W treści wyjaśnienia Prezes Zarządu szpitala średzkiego informuje, że aktualnym miejscem stacjonowania Zespołu Ratownictwa Medycznego P01 182 jest miejscowość Nagradowice 11, 63-006 (kod TERYT: 3021062), gdyż gmina Kleszczewo jest obecnie na etapie budowy nowego budynku, w którym docelowo będzie stacjonować Zespół Ratownictwa Medycznego. W treści wyjaśnienia znajduje się także informacja, że jest to zgodne z pismem nr Sz/Zarz/70-16/24 z dnia 08.11.2024 roku skierowanym do Dyrektora Wydziału Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu – Pani Liwii Polcyn – Nowak. Do wyjaśnienia Pan Paweł Dopierała dołączył ww. pismo.

(akta kontroli str. 31 – 34)

Miejsce stacjonowania ZRM P01 182

Zaplecze dla członków zespołu znajduje się w budynku wolnostojącym przy ośrodku zdrowia, na wysokim parterze (schody do pomieszczeń). W skład pomieszczeń wchodzi: pokój dzienny (dyżurka) ze stacją bazową i wezwań, pokój wypoczynkowy i pokój socjalny. W holu przy schodach znajduje się miejsce na odzież wierzchnią. Niżej, w przyziemiu, znajduje się magazyn gospodarczy, toaleta oraz prysznic.

Miejsce stacjonowania ZRM P01 051

Pomieszczenia dla członków zespołu znajdują się w budynku administracji szpitala, na I piętrze. W holu są miejsca na odzież wierzchnią. Użytkowane pomieszczenia to: pokój socjalny, dyżurka ratowników medycznych ze stacją bazową, dyżurka lekarska i dwa pomieszczenia z toaletą i prysznicem. Obok jest magazyn gospodarczy i magazyn sprzętu jednorazowego użytku. Pomieszczenia połączone są z SOR-em⁶ i tam znajduje się magazyn leków.

Miejsce stacjonowania ZRM P01 160

Pomieszczenia dla członków zespołu znajdują się w budynku parterowym i składają się z pokoju dziennego dla ratowników medycznych, w którym znajduje się szafa ze sprzętem i lekami oraz stacja bazowa i wezwań. W pokoju dziennym znajduje się także szafa na odzież wierzchnią. Przy wejściu, z holu znajduje się pomieszczenie sanitarno – higieniczne. Poza pokojem dziennym ratownicy medyczni korzystają z pomieszczenia nocnego, kuchni i pomieszczenia gospodarczego.

³ Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą

⁴ Zespół Ratownictwa Medycznego

⁵ Obecnie miejsce stacjonowania znajduje się pod adresem: Nagradowice 11, 63-006 Nagradowice

⁶ Szpitalny Oddział Ratunkowy

Wszystkie miejsca stacjonowania wyposażone są w zewnętrzne źródła energii elektrycznej i wody. Posiadają systemy alarmowo – wyjazdowe i systemy łączności wewnętrzzszpitalne, sieć Internet, a także stację dostępową SWD PRM.⁷

Kontrolowany podmiot posiada umowy na korzystanie z pomieszczeń dla zespołów ratownictwa medycznego i miejsc stacjonowania, które przedłożył zespołowi kontrolującemu:

1. XXX;
2. XXX;
3. XXX.

Miejsca stacjonowania ZRM i ich liczba są zgodne z Wojewódzkim Planem Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Wielkopolskiego.

Miejsca stacjonowania ZMR spełniają wymogi §10 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 3 lipca 2019 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego⁸.

2. Medyczne środki transportu.

Dysponent jednostki systemu wykazał i przedłożył stosowne dokumenty dla następujących środków transportu:

1. Mercedes – Benz/ Zeszuta Sprinter 416 (rezerwa) samochód specjalny, karetka sanitarna, nr rej. PSR 9995C, rok produkcji 2021. XXX;
2. Mercedes – Benz/ Auto – Form Sprinter/ Ambulans, samochód specjalny sanitarny (rezerwa), nr rej. EL 3F893, rok produkcji 2017. XXX;
3. Mercedes – Benz / Auto – Form Sprinter/ Ambulans, samochód specjalny sanitarny, nr rej. PSR 3112E, rok produkcji 2022. XXX;
4. Mercedes Benz Sprinter/ Zeszuta, samochód specjalny sanitarny, nr rej. PSR 4888A, rok produkcji 2019. Identyfikator pojazdu P01 160. XXX;
5. Mercedes Benz Auto-Form Sprinter/ Ambulans, samochód specjalny sanitarny, nr rej. PSR 2112E, rok produkcji 2022. Identyfikator pojazdu P01 051. XXX.

Samochody spełniają polskie normy PN-EN 1789 + A2 w zakresie ambulansu typu C – ruchomej jednostki intensywnej opieki. Dysponent jednostki przedłożył także świadectwa zgodności WE dla pojazdów skompletowanych M1.

(akta kontroli str. 35 – 62)

3. Wyposażenie medycznych środków transportu

W dniach: 14 i 18 oraz 22 listopada 2024 roku zespół kontrolujący dokonał oględzin wyposażenia i asortymentu medycznych środków transportu. Dysponent wykazał dokumenty świadczące o sprawności technicznej sprzętu i aparatury medycznej (paszporty techniczne). Niezbędny sprzęt i aparatura medyczna stanowiące wyposażenie ambulansów poddawane były regularnym przeglądom technicznym zgodnie z art. 63 ust. 1-6 ustawy z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych.⁹

(akta kontroli str. 63 – 72)

Kontrolowany przedstawił umowę na dostarczenie tlenu:

- XXX. Zespół kontrolujący ocenił także asortyment w ambulansach według rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych

⁷ System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1310

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz.974, ze zm.

innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego¹⁰.

W P01 182 brakowało (na podstawie zał. nr 1):

- zgłębnika żołądkowego,
- rękawic chirurgicznych sterylnych,
- pojemnika reimplantacyjnego utrzymującego wewnętrzną temperaturę (4⁺.2)°C przez co najmniej 2h lub strunowego worka reimplantacyjnego.

W P01 160 brakowało (na podstawie zał. nr 1):

- latarki diagnostycznej,
- leku Naloxoni hydrochloridum.

W przypadku P01 051:

w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych zespół ratownictwa medycznego otrzymał zlecenie wyjazdu do chorego. Zespół kontrolujący przerwał czynności kontrolne wyposażenia ambulansu i nie dokonując całościowej oceny.

Wszystkie stwierdzone przez zespół kontrolujący i wskazane powyżej nieprawidłowości opisano dalej w części III wystąpienia.

(akta kontroli str. 73 – 90)

4. Personel medyczny oraz skład osobowy ZRM

Na podstawie wykazu z kadr, wykonanych harmonogramów czasu pracy, tzw. „grafików” i akt osobowych zespół kontrolujący ocenił liczbę i kwalifikacje osób udzielających świadczeń zdrowotnych.

(akta kontroli str. 91 – 130)

Dysponent jednostki wykazał 46 osób wchodzących w skład zespołów ratownictwa medycznego, w tym 8 lekarzy i 38 ratowników medycznych. Z wszystkimi osobami dysponent zawarł umowy cywilnoprawne – kontrakty.

Lekarze ujęci w wykazie posiadają następujące specjalizacje: 3 z ortopedii i traumatologii narządu ruchu, 3 z medycyny ratunkowej, 1 z chorób wewnętrznych oraz 1 w trakcie specjalizacji z medycyny ratunkowej.

Lekarze posiadają wymagane kwalifikacje i 6 z nich spełnia wymagania zdrowotne. Zespołowi kontrolującemu nie przedłożono orzeczeń lekarskich potwierdzających stan zdrowia na zajmowanym stanowisku dla dwóch lekarzy: XXX.

Dysponent jednostki wyjaśnił także, że dwóch lekarzy XXX zaprzestali dyżurowania w śródmiejowym szpitalu z przyczyn prywatnych.

(akta kontroli str. 131 – 134)

Wśród wykazanych ratowników medycznych, 24-ech posiada zezwolenie na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi, wszyscy (38 osób) mają wykształcenie świadczące o uzyskaniu tytułu zawodowego i 34-ech spełnia wymogi zdrowotne. Zespołowi

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1180

kontrolującemu nie przedłożono orzeczeń lekarskich o spełnianiu wymagań zdrowotnych na zajmowanym stanowisku pracy dla 4 ratowników medycznych, tj. XXX.

Na podstawie przedłożonych przez Dysponenta harmonogramów czasu pracy, tzw. „grafików” z okresu od 01.01.2024 r. do 31.10.2024 r., zespół kontrolujący ocenił skład osobowy ZRM.

(akta kontroli str. 135 – 194)

Z analizy przeprowadzonej przez zespół kontrolujący wynika, że skład osobowy ZRM nr P01 182 oraz P01 160 („P”) był zgodny z art. 36 ust. 1 pkt. 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Natomiast w składzie osobowym ZRM nr P01 051 (specjalistyczny) do godziny 15:00 lub w ciągu całego dnia czyli do godziny 7:30, nie było lekarza w następujących dniach w okresie objętym kontrolą:

– XXX.

W związku z powyższym zespół kontrolujący zwrócił się do Dysponenta jednostki o wyjaśnienie powyższej kwestii. W ramach wyjaśnień kontrolowany przedłożył kopie wykazów przesłanych do Narodowego Funduszu Zdrowia wraz z treścią cyt.: „Zgodnie z wykazami przesłanymi do Narodowego Funduszu Zdrowia przekazujemy ich kopie w załącznikach 1-10”, które nie stanowią odpowiedzi na zadane przez zespół kontrolujący pytania.

(akta kontroli str. 195 – 216)

Z analizy przeprowadzonej przez zespół kontrolujący na podstawie grafików i dostarczonych przez Dysponenta jednostki informacji wynika, że brak lekarza w zespole specjalistycznym, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, kształtował się, w okresie objętym kontrolą, na poziomie 66%.

Stwierdzone nieprawidłowości opisano dalej w części III wystąpienia.

5. Obowiązek doskonalenia zawodowego.

Zgodnie z art. 74 ustawy o zawodzie ratownika medycznego, osoby wykonujące ten zawód mają prawo i obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego przez aktualizację wiedzy i umiejętności zawodowych. Ustawiczny rozwój zawodowy może być realizowany przez kształcenie podyplomowe lub doskonalenie zawodowe. Sposób doskonalenia zawodowego ratowników medycznych uregulowany został w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2023 r. w sprawie ustawicznego rozwoju zawodowego ratowników medycznych.¹¹ Doskonalenie zawodowe realizowane jest w pięcioletnich okresach rozliczeniowych.

Zespół kontrolujący przed rozpoczęciem czynności kontrolnych przesłał do Dysponenta jednostki pisemne zawiadomienie z dnia 4.11.2024 r. o wszczęciu kontroli planowej jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego zawierające wykaz dokumentów potrzebnych do przeprowadzenia kontroli, celem ich przygotowania i przedłożenia podczas kontroli, a mianowicie:

1. Wykaz i kwalifikacje zawodowe osób wchodzących w skład zespołów ratownictwa medycznego.
2. Harmonogramy czasu pracy.
3. Karty zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1800

4. Dokumenty poświadczające wydanie stosownego umundurowania personelu.
5. Karty szkolenia zawodowego personelu.
6. Polisy OC, dowody rejestracyjne i przeglądy techniczne specjalistycznych środków transportu.
7. Dokumenty dotyczące prawa do korzystania z miejsc stacjonowania ZRM.

Podczas wykonywania czynności kontrolnych zespół kontrolujący otrzymał od Prezesa Zarządu Szpitala Średzkiego Serca Jezusowego Sp. z o. o., Pana Pawła Dopierała, pismo z dnia 13.11.2024 r., odnoszące się do kwestii doskonalenia zawodowego ratowników medycznych, spełniania wymagań zdrowotnych personelu medycznego oraz umundurowania ratowników medycznych.

(akta kontroli str. 217 – 218)

W piśmie tym kontrolowany poinformował zespół kontrolujący, cyt.: „*w odniesieniu do kwestii doskonalenia zawodowego ratowników medycznych wskazujemy w pierwszej kolejności, iż z powodu trwających prac nad ukonstytuowaniem samorządu pracowników na dzień sporządzenia niniejszego pisma nie jest możliwe przedłożenie kart ustawicznego rozwoju zawodowego ratowników medycznych. Przypomnieć w tym miejscu należy, iż zgodnie z przepisem art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2187), to Krajowa Rada Ratowników Medycznych wydaje karty ustawicznego rozwoju zawodowego.*”

W związku z powyższym zespół kontrolujący poinformował Dysponenta jednostki, że w art. 221 ust. 1 ww. ustawy karty doskonalenia zawodowego ratownika medycznego wydane przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane. Ponadto w ust. 2 mowa także o tym, że ratownicy medyczni, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęli okres edukacyjny, kontynuują go na nowych zasadach z zachowaniem dotychczasowych punktów edukacyjnych.

Dalej w piśmie z dnia 13.11.2024 r., Dysponent poinformował, cyt. : „*W drugiej kolejności wyjaśniamy, iż ratownicy medyczni udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego Szpitala Średzkiego Serca Jezusowego Sp. z o. o. wykonując swoje czynności na podstawie umów zlecenia zawartych pomiędzy Szpitalem a osobą fizyczną (kilka jedynie umów) bądź też na podstawie umów podobnych do umowy zlecenia zawartych pomiędzy Szpitalem a przedsiębiorcą (większość umów). Tym samym do przedmiotowych umów nie znajdują zastosowania przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r., Kodeks Pracy (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1465 z późn. zm.), a osoby, o których mowa wyżej nie są pracownikami w rozumieniu przepisów powszechnie obowiązującego prawa. W konsekwencji Szpital Średzki Serca Jezusowego Sp. z o. o. na etapie zawierania umów z ratownikami medycznymi a następnie ich realizacji posiada uprawnienie wyłącznie do weryfikowania warunku posiadania przez daną osobę prawa wykonywania zawodu medycznego, nie zaś uprawnienie kontrolne w odniesieniu do realizacji obowiązku wynikającego z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, zgodnie z którym ratownik medyczny ma prawo i obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego przez aktualizację wiedzy i umiejętności zawodowych. Uprawnienie takie przysługuje organom administracji państwowej i organom samorządu ratowników medycznych, nie zaś*

równorzędnemu partnerowi cywilnoprawnemu, który z ratownikiem zawiera umowę zlecenia lub umowę podobną do umowy zlecenia”.

W związku z powyższym zespół kontrolujący poinformował Dysponenta jednostki, że ratownik medyczny może wykonywać zawód w ramach umowy o pracę, w ramach stosunku służbowego, na podstawie umowy cywilnoprawnej oraz w ramach porozumienia o wolontariacie, zgodnie z art. 38 ww. ustawy (ustawy o zawodzie ratownika medycznego i samorządzie ratowników medycznych). Bez względu na formę zawarcia umowy z ratownikiem medycznym należy zwrócić uwagę, że zawód ratownika medycznego wykonywany jest na zasadach określonych w ww. ustawie, w związku z art. 10 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹². Określone zasady dokładnie precyzują wymagane kwalifikacje zawodowe ratowników medycznych, a także wskazują konieczność ciągłego podnoszenia ich kwalifikacji poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach. Ponadto określają zakres obowiązków ratowników medycznych i ustalają zasady współpracy z innymi służbami. Zawód ratownika medycznego jest zawodem zaufania publicznego i może być wykonywany wyłącznie przez osoby, które spełniają wymogi określone w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Dysponent błędnie zakłada (co zawarł w swoim piśmie), że może jedynie weryfikować posiadanie przez daną osobę (ratownika medycznego), z którą zawarł umowę zlecenie lub umowę podobną do umowy zlecenia, prawo wykonywania zawodu medycznego, a nie rozwój zawodowy, wiedzę, czy umiejętności zawodowe tej osoby, realizowane przez doskonalenie zawodowe (odnosząc się do art. 74 ustawy o zawodzie ratownika medycznego i samorządzie ratowników medycznych).

Poza tym Dysponent umowy zawarte z ratownikami medycznymi tytułował jako *umowy o świadczenie usług ratownika medycznego (posiadającym wpis do CEIDG o działalności gospodarczej)*. W § 1 tych umów – Przepisy Ogólne, w pkt 1 – przedmiocie umowy – mowa o, cyt.: „*udzielaniu zamówienia na wykonywanie świadczeń zdrowotnych przez ratownika medycznego w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o. o. w Środzie Wlkp.; w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, Zespole Ratownictwa Medycznego, Transporcie Medycznym oraz przy zabezpieczaniu medycznym*”.

Przykładową umowę kontrolowany przedłożył zespołowi kontrolującemu dokumentując pełnienie funkcji koordynatora Zespołu Ratownictwa Medycznego przez XXX.

Reasumując ratownik medyczny, zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, przedstawia podmiotowi, u którego wykonuje zawód, dokumenty poświadczające realizację obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego. Natomiast podmiot, z którym ratownik medyczny zawarł umowę, winien sprawdzić jego kwalifikacje, zdobytą wiedzę czy umiejętności na podstawie przedstawionych dokumentów, by mieć pewność, że świadczenia zdrowotne wykonywane na jego rzecz, są zgodne z prezentowanym przez tego ratownika zawodem.

Ponadto podkreślić należy, że prawo wykonywania zawodu ratownika medycznego, na które się wcześniej powoływał Dysponent, wprowadziła obowiązująca od 22 czerwca 2023 r. ustawa o zawodzie ratownika medycznego i samorządzie ratowników medycznych.

¹² Dz. U. z 2024 r. poz. 652

Dokument ten ma w przyszłości wydawać Krajowa Rada Ratowników Medycznych, która, zgodnie z tym, co pisze w swoim piśmie Dysponent, nie została jeszcze powołana, dlatego obecnie nie ma Samorządu, który mógłby wydawać PWZ¹³ ratownikom medycznym.

Nie należy jedynie zakładać, że osoba wykonująca zawód ratownika medycznego, legitymuje się prawem wykonywania zawodu ratownika medycznego, gdyż takiej oceny można dokonać na podstawie przedstawionych przez nią konkretnych dokumentów.

Powstała luka prawną dotyczącą możliwości pozyskania ww. dokumentu mają tymczasowo zastąpić zaproponowane przez Ministerstwo Zdrowia rozwiązania zawarte w nowelizacji ustawy o Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego.

W dalszej części pisma z dnia 13.11.2024 r., Dysponent jednostki poinformował, że cyt.: „*odnosząc się kolejno do kwestii konieczności przekazania informacji o spełnianiu wymagań zdrowotnych (...) tabela przygotowana przez zespół kontrolujący wskazuje, iż chodzi o spełnienie wymagań zdrowotnych „na podstawie KP” (cytat). W tym miejscu raz jeszcze podkreślamy, iż ratownicy medyczni udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego Szpitala Średzkiego Serca Jezusowego Sp. z o. o. realizują swoje czynności na podstawie umów cywilnoprawnych, nie zaś na podstawie umów o pracę. W związku z powyższym obowiązek wyartykułowany w kolumnie nr 5 tabeli Wykaz kwalifikacji zawodowych i spełniania wymagań zdrowotnych personelu medycznego” nie może być odnoszony do Szpitala Średzkiego Serca Jezusowego Sp. z o. o., który w omawianym zakresie nie pełni roli pracodawcy. Na marginesie jedynie wskazujemy, iż zgodnie z treścią umów cywilnoprawnych zawieranych z ratownikami medycznymi, ratownicy zobowiązani są w czasie trwania umowy posiadać aktualne badania lekarskie wydane przez uprawnionego lekarza medycyny o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku ratownika medycznego. Ponadto w części tego personelu, który z własnej woli i dobrowolnie przekazał kserokopię dokumentację aktualnych badań lekarskich, stosowna informacja ujęta została w kolumnie nr 5 tabeli „Wykaz kwalifikacji zawodowych i spełniania wymagań zdrowotnych personelu medycznego”.*

Zespół kontrolujący podkreśla, że zgodnie z art. 304 § 1 KP¹⁴ pracodawca jest obowiązany zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy – o jakich mowa w art. 207 § 2 KP – także osobom fizycznym wykonującym pracę na podstawie innej niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, jak również osobom prowadzącym działalność gospodarczą na własny rachunek w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę. Ponadto, zgodnie z art. 304 § 3 KP obowiązki określone w art. 207 § 2 KP stosuje się odpowiednio do przedsiębiorców niebędących pracodawcami, organizujących pracę wykonywaną przez osoby fizyczne:

1. na innej podstawie niż stosunek pracy,
2. prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą.

Przepisy bhp nie rozstrzygają, w jaki sposób obowiązek ten powinien zostać zrealizowany. Przepisy dotyczące zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych nie określają wprost obowiązków z zakresu bhp, jakie zleceniodawca powinien spełnić wobec zleceniobiorcy. Niemniej jednak w pełni uzasadnionym jest wymaganie orzeczenia o braku przeciwwskazań do pracy od osób współpracujących na podstawie umowy cywilnoprawnej w ramach prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. Wszelkie regulacje w tym zakresie powinny

¹³ Prawo Wykonywania Zawodu

¹⁴ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, wersja od 10 listopada 2024 r.)

jednoznacznie wynikać z treści zawartej pomiędzy stronami umowy. Nie ma przy tym znaczenia, kto kierował daną osobę na te badania, bowiem istotnym jest, czy dana osoba faktycznie wykonująca pracę posiada orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania takiej pracy.

Poza tym Dysponent jednostki jest świadomy, że ratownik medyczny by mógł wykonywać swój zawód, jego stan zdrowia musi pozwalać na wykonywanie tego zawodu, o czym mowa w art. 2 pkt. 2 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, w związku z art. 10 rozdziału 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym (o czym informuje w swoim piśmie) i omawianą kwestię stanu zdrowia ratowników medycznych poruszył w zawieranych umowach, dlatego tym bardziej powinien wymagać spełniania tego obowiązku.

W ostatniej części pisma z dnia 13.11.2024 r., Dysponent jednostki poinformował, że cyt.: *„W odniesieniu wreszcie do kwestii dokumentacji poświadczającej wydanie ratownikom medycznym przez Szpital Średzki Serca Jezusowego Sp. z o. o. umundurowania personelu, informuję, iż z powodów wyżej już opisanych nie jesteśmy zobowiązani zapewnić personelowi zatrudnionemu na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umów zawieranych przez Szpital z przedsiębiorcami, stosownej odzieży i obuwia roboczego. Jak wynika z treści art. 237⁷ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, obowiązek dostarczenia przez pracodawcę nieodpłatnej odzieży i obuwia roboczego dotyczy tylko i wyłącznie pracowników, a więc osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Nie dotyczy on zaś bez wątpienia relacji z przedsiębiorcami, którzy odzież i obuwie robocze zapewniają we własnym zakresie.”.*

Zespół kontrolujący podkreśla, że Dysponent jednostki nie ma obowiązku prowadzenia dokumentacji poświadczającej wydanie ratownikom medycznym umundurowania zgodnego z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie oznaczenia systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz spełniania wymagań w zakresie umundurowania członków zespołów ratownictwa medycznego, natomiast powinien egzekwować noszenie stosownego umundurowania od ratowników medycznych świadczących usługi w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o. o., (zgodnie z zawartymi umowami cywilnoprawnymi) na podstawie wyżej opisanych przepisów KP z zakresu BHP. Spełnianie tych wymagań przez ratowników medycznych, z którymi zawarł umowy cywilnoprawne, należy oceniać i weryfikować celem zabezpieczenia interesów własnych spółki.

Wracając do kwestii doskonalenia zawodowego ratowników medycznych, z którymi kontrolowany zawarł umowy cywilnoprawne, zespół kontrolujący po analizie treści pisma z dnia 13.11.2024 r., zwrócił się do Dysponenta jednostki o przedstawienie dokumentów potwierdzających ustawiczny rozwój zawodowy ratowników medycznych. Ratownik medyczny winien przedstawić podmiotowi, u którego wykonuje zawód, dokumenty poświadczające realizację obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego, o czym mowa w art. 83 ust. 2 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych. Kontrolującym przedstawiono formy realizacji rozwoju zawodowego dla 16 ratowników medycznych.

(akta kontroli str. 219 – 222)

Zespołowi kontrolującemu przedłożono, podpisany przez Prezesa Zarządu Spółki Pana Pawła Dopierałę, wykaz ratowników medycznych uwzględniający poszczególne formy realizacji ich ustawicznego rozwoju zawodowego.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji, zawierającej informacje o liczbie punktów zdobytych (podczas szkoleń odbytych w ramach doskonalenia zawodowego) przez ratowników medycznych, zespół kontrolujący ustalił, że 22 ratowników medycznych nie realizuje tego obowiązku, gdyż nie przedłożyło żadnych dokumentów, które potwierdzałyby spełnianie tego wymogu. Brak takich dokumentów dotyczył następujących osób: XXX.

Stwierdzone nieprawidłowości opisano dalej w części III wystąpienia.

6. Czas obsługi zgłoszeń według kodu pilności.

Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt. 1 lit. b oraz pkt. 2 lit. b, rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 sierpnia 2019 r. w sprawie ramowych procedur obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach przez dyspozytora medycznego¹⁵ przyjmuje się następujące zasady obsługi zgłoszeń w zależności od nadanego im kodu pilności:

- kod nr 1 czas wyjazdu ZRM do miejsca zdarzenia wynosi nie dłużej niż 60 sekund od zadysponowania przez dyspozytora wysyłającego,
- kod nr 2 czas wyjazdu ZRM do miejsca zdarzenia wynosi nie dłużej niż 180 sekund od zadysponowania przez dyspozytora wysyłającego.

Zespół kontrolujący dokonał analizy czasu wyjazdu ZRM do miejsca zdarzenia w zależności od nadanego kodu pilności, na podstawie przedstawionych przez kontrolowanego dokumentów wyjazdowych z okresu od 01.01.2024 r. do 31.10.2024 r.

Zespół kontrolujący wytypował do kontroli próbę i ocenił: dwa dni z każdego miesiąca kalendarzowego (badanego okresu) z miejsca stacjonowania ZRM w Środzie Wielkopolskiej, Krzykosach i Nagradowicach (Kleszczewo), dokonując tym samym analizy 310 kart zleceń wyjazdów ZRM.

(akta kontroli str. 223 – 840)

Z zebranej próby kontrolujący wyłonili 15 kart z odwołaniem zlecenia, przy czym w 7 przypadkach wykazano wyjazd ZRM, a w 8 przypadkach potwierdzono przyjęcie zlecenia i jego odwołanie bez wyjazdu ambulansu.

Zespół kontrolujący ustalił czasy wyjazdów zespołów ZRM do miejsca zdarzenia od momentu zadysponowania przez dyspozytora wysyłającego, które przedstawiają się następująco:

ZRM P01 051

1. czas wyjazdu z kodem 1 (53 karty) przekroczone 38 razy,
2. czas wyjazdu z kodem 2 (84 karty) przekroczone 38 razy.

ZRM P01 160

1. czas wyjazdu z kodem 1 (23 karty) przekroczone 12 razy,
2. czas wyjazdu z kodem 2 (52 karty) przekroczone 17 razy.

¹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1703

ZRM P01 182

1. czas wyjazdu z kodem 1 (33 karty) przekroczone 26 razy,
2. czas wyjazdu z kodem 2 (57 kart) przekroczone 22 razy.

W toku analizy otrzymanych kart zleceń wyjazdów ZRM od Dysponenta jednostki (próby do kontroli) kontrolujący stwierdzili, że czasy wyjazdów ZRM z kodem 1 oraz z kodem 2 były zgodne z zastrzeżeniami o których mowa w części III wystąpienia w pkt 5.

7. Oznakowanie i umundurowanie ZRM

Zespół kontrolujący dokonał oceny umundurowania personelu będącego na dyżurze w miejscach stacjonowania zespołów ZRM w dniach: 14, 18 i 22 listopada 2024 roku.

W sprawie umundurowania członków zespołów ratownictwa medycznego kontrolujący w dniu 14 listopada 2024 roku zwrócili się do Dysponenta jednostki o pisemne wyjaśnienie tej kwestii.

(akta kontroli str. 841 – 842)

W wyjaśnieniu Dysponent jednostki przedstawia taką samą opinię, jak w piśmie z dnia 13 listopada 2024 roku, które przekazał wcześniej zespołowi kontrolującemu, co zostało już opisane w pkt. 5. Obowiązek doskonalenia zawodowego.

Kontrolujący ustalili, że członkowie zespołów ratownictwa medycznego posiadają stosowne umundurowanie, zgodnie z zał. nr 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie oznaczenia systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków zespołów ratownictwa medycznego¹⁶.

Zespół kontrolujący stwierdził także, że zespoły ratownictwa medycznego dysponowały kamizelką ostrzegawczą o barwie niebieskiej, z pasami z materiału odbłaskowego, z nadrukiem „KIERUJĄCY AKCJĄ MEDYCZNĄ” koloru srebrnego, z czarną obwódką na plecach i z przodu po lewej stronie dla kierującego akcją medyczną, za wyjątkiem ZRM P01 182.

Umundurowanie zespołów ZRM było zgodne z ww. rozporządzeniem z zastrzeżeniami.

Stwierdzone nieprawidłowości opisano dalej w części III wystąpienia.

III. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Na podstawie zebranych dowodów (dokumentów wyjazdowych ZRM, danych z ewidencji i sprawozdawczości, oględzin, składanych wyjaśnień) oraz stwierdzonego w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych stanu faktycznego, oceniono kontrolowaną jednostkę pozytywnie z zastrzeżeniami, ponieważ:

1. W wyposażeniu ambulansów oznaczonych P01 182 oraz P01 160 brakowało:
P01 182
- zgłębnika żołądkowego,

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 118

- rękawic chirurgicznych sterylnych,
- pojemnika reimplantacyjnego utrzymującego wewnętrzną temperaturę (4⁺.2)°C przez co najmniej 2h lub strunowego worka reimplantacyjnego.

P01 160

- latarki diagnostycznej,
- leku Naloxoni hydrochloridum.

Brak ww. wyposażenia stanowi naruszenie zał. nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego.

2. W okresie objętym kontrolą w składzie osobowym ZRM nr P01 051 (specjalistyczny) do godziny 15:00 lub w ciągu całego dnia czyli do godziny 7:30, nie było lekarza. Brak lekarza w zespole specjalistycznym kształtował się na poziomie 66% wszystkich poddanych analizie dni, co narusza art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

3. Zespołowi kontrolującemu nie przedłożono orzeczeń lekarskich potwierdzających stan zdrowia na zajmowanym stanowisku pracy dla dwóch lekarzy (XXX) oraz dla czterech ratowników medycznych (XXX).

Brak ww. dokumentów narusza art. 304 § 3 KP w związku z art. 207 § 2 KP oraz narusza art. 2 pkt. 2 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, w związku z art. 10 rozdziału 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

4. Kontrolującym nie przedłożono dokumentów poświadczających realizację obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego ratowników medycznych 22 ratowników medycznych (XXX).

Brak ww. dokumentów stanowi naruszenie art. 83 ust. 2 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych.

5. Czasy wyjazdów zespołów ZRM specjalistyczny do miejsca zdarzenia od momentu zadysponowania przez dyspozytora wysyłającego zgodnie z przyjętym kodem pilności w okresie od 1 stycznia do 31 października 2024 roku, w miejscu stacjonowania w Środzie Wielkopolskiej:

- a) analizie poddano 53 karty zlecenia wyjazdu ZRM z kodem pilności nr 1, z których wynika, że 38 razy został przekroczony dopuszczalny czas wyjazdu ZRM, co stanowi 71,70% wszystkich poddanych próbie wyjazdów,
- b) analizie poddano 84 karty zlecenia wyjazdu ZRM z kodem pilności nr 2, z których wynika, że 38 razy został przekroczony dopuszczalny czas wyjazdu ZRM, co stanowi 45,24% wszystkich poddanych próbie wyjazdów.

Czasy wyjazdów zespołów ZRM podstawowy do miejsca zdarzenia od momentu zadysponowania przez dyspozytora wysyłającego zgodnie z przyjętym kodem pilności w okresie od 1 stycznia do 31 października 2024 roku:

- w miejscu stacjonowania w Krzykosach:

- c) analizie poddano 23 karty zlecenia wyjazdu ZRM z kodem pilności nr 1, z których wynika, że 12 razy został przekroczony dopuszczalny czas wyjazdu ZRM, co stanowi 52,17% wszystkich poddanych próbie wyjazdów,
- d) analizie poddano 52 karty zlecenia wyjazdu ZRM z kodem pilności nr 2, z których wynika, że 17 razy został przekroczony dopuszczalny czas wyjazdu ZRM, co stanowi 32,69% wszystkich poddanych próbie wyjazdów;

- w miejscu stacjonowania w Nagrałowicach (Kleszczewie):

- e) analizie poddano 33 karty zlecenia wyjazdu ZRM z kodem pilności nr 1, z których wynika, że 26 razy został przekroczony dopuszczalny czas wyjazdu ZRM, co stanowi 78,79% wszystkich poddanych próbie wyjazdów;
- f) analizie poddano 57 kart zlecenia wyjazdu ZRM z kodem pilności nr 2, z których wynika, że 22 razy został przekroczony dopuszczalny czas wyjazdu ZRM, co stanowi 38,60% wszystkich poddanych próbie wyjazdów.

Zespół kontrolujący ocenił 302 wyjazdy z kodem pilności 1 i 2, z których 153 razy został przekroczony dopuszczalny czas wyjazdu ZRM, co stanowi 50,66% wszystkich poddanych próbie wyjazdów.

Z kodem pilności 1 przekroczono dopuszczalny czas wyjazdu ZRM – 76 razy, co stanowi 69,73% wszystkich poddanych próbie wyjazdów (109 kart).

Z kodem pilności 2 przekroczono dopuszczalny czas wyjazdu ZRM – 77 razy, co stanowi 39,90% wszystkich poddanych próbie wyjazdów (193 karty).

Powyższe stanowi naruszenie § 8 ust. 2 pkt. 1 lit. b, pkt. 2 lit. b, Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ramowych procedur obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach przez dyspozytora medycznego.

- 6. Zespół ratownictwa medycznego P01 182 nie posiadał w swoim wyposażeniu kamizelki ostrzegawczej dla kierującego akcją medyczną, co stanowi naruszenie § 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie oznaczenia systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków zespołów ratownictwa medycznego.

Mając na uwadze powyższe uwagi / nieprawidłowości, zalecam:

- 1) uzupełnić wyposażenie medycznych środków transportu:

dla oznaczonego ambulansu P01 182 w:

- zgłębnik żołądkowy,
- rękawice chirurgiczne sterylne,
- pojemnik reimplantacyjny utrzymujący wewnętrzną temperaturę (4⁺2)°C przez co najmniej 2h lub strunowy worek reimplantacyjny;

dla oznaczonego ambulansu P01 160 w:

- latarkę diagnostyczną,
- leki Naloxon hydrochloridum,

gdyż brak ww. wyposażenia narusza zał. nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego;

- 2) uzupełnić skład osobowy ZRM nr P01 051 (specjalistyczny) o lekarza systemu, gdyż brak lekarza w zespole specjalistycznym narusza art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- 3) udokumentować stan zdrowia na zajmowanym stanowisku pracy dla dwóch lekarzy: XXX oraz dla czterech ratowników medycznych: XXX. Brak tych dokumentów narusza art. 304 § 3 KP w związku z art. 207 § 2 KP oraz narusza art. 2 pkt. 2 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, w związku z art. 10 rozdziału 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- 4) przestrzegać obowiązku składania stosownych dokumentów przez ratowników medycznych dotyczących ustawicznego rozwoju zawodowego, gdyż 22 ratowników medycznych świadczących usługi dla kontrolowanego nie złożyło takich dokumentów, co narusza art. 83 ust. 2 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych. Zdyscyplinować do tego następujące osoby: XXX;
- 5) dostosować czasy wyjazdów zespołów ZRM od momentu zadysponowania przez dyspozytora wysyłającego do miejsca zdarzenia zgodnie z przyjętym kodem pilności nr 1 lub 2, zgodnie z § 8 ust. 2 pkt. 1 lit. b, pkt. 2 lit. b, rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ramowych procedur obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach przez dyspozytora medycznego;
- 6) wyposażić zespół ratownictwa medycznego P01 182 w kamizelkę ostrzegawczą dla kierującego akcją medyczną, gdyż brak kamizelki narusza § 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie oznaczenia systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków zespołów ratownictwa medycznego.

IV. Pozostałe informacje.

1. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jedno przekazuje się jednostce kontrolowanej.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Liwia Polcyn – Nowak
Dyrektor Wydziału Zdrowia

Małgorzata Taborowska
Barbara Kurek

Zgodnie z ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych¹⁷, poszczególne treści dokumentu zostały objęte anonimizacją

¹⁷ Dz. U. z 2023 r., poz. 1206